

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział 1. Ramy interpretacyjne ewolucji polityki społecznej w Europie przełomu wieków: od analizy modelowej do teorii konwergencji.....	23
Urynkowanie państwa czy uspołecznienie rynku – dylemat nadal aktualny	23
Użyteczność i ograniczenia analizy porównawczej z wykorzystaniem modeli polityki społecznej w ramach „socjologii transformacji” ...	27
Od teorii konwergencji do <i>ideologies of welfare</i> i z powrotem.....	35
Koncepcja samoreferencyjności <i>welfare state</i> i paradoks Luhmanna.....	45
Specyfika transformacji: kto goni, kto ucieka?.....	50
Podsumowanie: stanowisko autora w sporze o przyszłość europejskich <i>welfare states</i>	54
Rozdział 2. Nurt aktywnej polityki społecznej w Europie: powstanie, rozwój, charakterystyka	63
Uwarunkowania ewolucji europejskiej polityki społecznej na przełomie XX i XXI wieku	63
Próby demontażu państwa opiekuńczego: reformy brytyjskich neoliberalistów w latach 80. XX wieku.....	66
Od państwa opiekuńczego do państwa pomocniczego – reformy socjalne w Europie kontynentalnej na przełomie wieków.....	71
Od państwa opiekuńczego do społeczeństwa opiekuńczego – polityka społeczna w programie europejskiej nowej lewicy.....	75
Poszukiwanie syntezy: koncepcja aktywnej polityki społecznej.....	78
Od <i>workfare</i> do ponownego odkrycia dorobku szkoły Durkheimowskiej	83

Od bezpieczeństwa socjalnego do partycypacji.....	87
Od transferów socjalnych do redystrybucji pracy	91
Od <i>welfare state</i> zorientowanego na obywatela i pracownika do <i>welfare state</i> zorientowanego na pracodawcę	96

Rozdział 3. Mocne i słabe strony programów aktywizujących ... 99

Mocne strony programów aktywizujących	103
Przekraczanie tradycyjnych podziałów ideologicznych wokół idei <i>welfare state</i>	103
Odrzucenie demotywującej zasady dekomodyfikacji.....	107
Wykorzystanie potencjału społecznego i ekonomicznego trzeciego sektora.....	114
Integracja i indywidualizacja wsparcia świadczonego przez różne służby i instytucje w ramach <i>personal activation services</i>	121
Słabe strony i skutki uboczne programów aktywizujących	128
Ryzyko rozwijania zatrudnienia nieproduktywnego jako skutek naruszania zasady uczciwej konkurencji	128
Ryzyko stygmatyzacji uczestników programów aktywizujących.....	132
Zjawisko gettyzacji uczestników programów aktywizujących – chroniony rynek pracy.....	137
Częściowa delegitymizacja działań opiekuńczych – dlaczego podejście aktywizujące nie może być modelem polityki społecznej	143
Podsumowanie: jak wdrażać podejście aktywizujące.....	149

Rozdział 4. Polityka aktywizacji w wybranych państwach europejskich..... 153

Uwagi wprowadzające	153
Wielka Brytania: przede wszystkim aktywizacja zawodowa	156
Republika Federalna Niemiec: nie tylko reformy Hartza.....	165
Holandia: prywatyzacja usług reintegracji zawodowej i wsparcie warunkowe.....	174
Francja: prymat inkluzji społecznej nad reintegracją zawodową	183
Dania: nie całkiem złoty trójkąt.....	192
Podsumowanie: dwie fale polityki aktywizacji w Europie	200

Rozdział 5. Od działań osłonowych do programów aktywizujących.
Polityka społeczna w Polsce w okresie transformacji 205

Polskie reformy społeczne okresu transformacji w badaniach	
porównawczych	205
Paradygmat transformacji.....	209
Paradygmat globalizacji	213
Paradygmat „odwrócenia ról”	215
Paradygmat przenikania się rozwiązań modelowych	216
W stronę ujęcia syntetycznego.....	218
Trzy fale polskich reform społecznych.....	221
Pierwsza fala reform społecznych: kompensacja skutków ubocznych reform gospodarczych	224
Druga fala reform społecznych: pomiędzy decentralizacją i urynkowaniem sfery społecznej.....	233
Trzecia fala reform – zwrot w kierunku koncepcji aktywnej polityki społecznej	243
Okres po trzeciej fali reform społecznych: stagnacja czy kontynuacja?	251
Podsumowanie: w stronę rozproszonych <i>activation services</i>	255

Rozdział 6. Prawnoinstytucjonalne ramy polityki aktywizacji
w Polsce..... 259

Pakiet aktów prawnych.....	260
Ustawa o rehabilitacji zawodowej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 1997 roku	262
Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 2003 roku	268
Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z 2003 roku.....	275
Ustawa o pomocy społecznej z 2004 roku	281
Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2004 roku	288
Ustawa o spółdzielniach socjalnych z 2006 roku	296
Projekt ustawy o zasadach prowadzenia polityki społecznej.....	302
Projekt ustawy o przedsiębiorczości społecznej i przedsiębiorstwie społecznym.....	306
Zamiast podsumowania: nie tylko regulacje prawne	312

Rozdział 7. Podmioty aktywizujące w działaniu: studium trzech przypadków	317
Podstawowe instytucje polskiego systemu integracji społecznej i zawodowej.....	317
Zakłady Aktywności Zawodowej	320
Centra Integracji Społecznej	329
Kluby Integracji Społecznej	336
Zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej – porównanie.....	344
Podsumowanie: w stronę integracji reintegracji.....	348
Zakończenie. Inkluzja społeczna i integracja z rynkiem pracy z perspektywy Durkheimowskiej	357
Polityka aktywna, polityka aktywizacji czy po prostu polityka społeczna?.....	357
Durkheim na nowo odczytany.....	363
Czy strategia integracji jest funkcjonalna?	368
Bibliografia	375